

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia: Valitus tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisestä Savolan alueelle
28.4.2025 § 18. Valituksenalainen päätös ja valitus osoitus liitteenä 1.

Muutoksenhakijat:

Asiamies ja prosessiosoite:

VALITUS

VAATIMUKSET

Valittajat vaativat:

1. Pyydämme, että Itä-Suomen hallinto-oikeus kumoaa Lapinlahden kunnanvaltuuston päätöksen 28.4.2025 § 18 Savolan tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisestä.
2. Pyydämme, että päätöksen täytäntöönpano kielletään valitusasian käsittelyn ajaksi, kunnes hallinto-oikeus on ratkaissut tämän valituksen.
3. Pyydämme, että Lapinlahden kunta määrätään korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut, koska valitus on aiheutunut kunnan puutteellisesta ja virheellisestä menettelystä.

PERUSTELUT

Yleistä

Lapinlahden kunnalle 29.11.2022 Tuulikolmio Oy (Kaamostuuli) on tehnyt aloitteen yleiskaavan laadinnasta. Savolan kaava-alueen pinta-ala on noin 760 hehtaaria ja koostuu viidestä 250 metrin hipaisukorkeudeltaan olevasta tuulivoimalasta. Voimaloiden teho on 6–9MW per voimala. Lapinlahden kunnanhallitus esitti Pohjois-Savon ELY-keskukselle, että Savolan tuulivoimahankkeeseen tulisi soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä yksittäistapausperusteella. ELY-keskus kuitenkin päätti 30.6.2023, ettei YVA-menettelyä sovelleta. Liite 23.

1. Natura-vaikutusten arviointi Kuikkasuo–Suurisuo FI0600072 SAC

Savolan hankealueen vieressä vain noin 430 metrin päässä lähimmästä voimalasta (nro. 3) sijaitsee Natura 2000 -alue Kuikkasuo–Suurisuo (FI0600072, SAC), jonka sisällä on yksityinen luonnonsuojelualue. Kyseessä on lähteikön ja korpityyppien suojelukohde. Kuikkasuo on tyypillinen vähäravinteinen suo, jonka arvoa lisäävät lähes luonnontilainen lähde ja tätä ympäröivä runsaslahopuustoinen korpi. Suurisuo on vesitaloudeltaan suhteellisen luonnontilaisena säilynyt keidassuo. Raportti on hankevastaavan (Tuulikolmio Oy) tilaama ja toimeksiannon toteutti täydentävillä selvityksillä Envineer Oy ja aiemman Ekotoni Ky. Raportti ei ole ollut objektiivinen ja olisi vaatinut viranomaisarvioinnin vahvistamisen.

Natura-arvioinnin tarpeenselvityksessä vaikutusalue on rajattu vain etäisyyksien ja korkeuskäyrien perusteella kartalta ilman maastomittauksia, hydrologista mallinusta tai empiiristä näytön vahvistamista. Tämä ei ole riittävä peruste poissulkea mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia esimerkiksi Natura-alueen vesitalouteen, kasvillisuuteen tai linnustoon. Selvityksissä todetaan mahdollisia hydrologisia, melu- ja häiriövaikutuksia, mutta arviointi on korvattu pelkällä tarpeenselvityksellä.

Kaavassa ei ole tehty luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista Natura-arviointia, vaikka epävarmuustekijät on sivuutettu Natura-arviointivelvoitteen vastaisesti tarpeenselvityksessä.

Savolan hankealueen Natura-arvioinnin tarpeenselvitys ei täytä luonnonsuojelulain 35 § pykälää ja siihen liittyvän oikeuskäytännön vaatimuksia. Tarpeenselvityksessä todetaan useaan otteeseen, että luotettavia tietoja (esim. vedenlaatu, pohjavesiyhteydet, lähteiden tilanne) ei ole käytettävissä, mutta tästä huolimatta päädytään siihen, ettei vaikutuksia ole. Tällöin lain tulkinnan mukaan Natura-arviointi olisi ollut pakollinen. Liite 3.

Natura-alueisiin liittyvä vaikutusarvio on virheellinen. Kaavaselostuksessa todetaan, että Kuikkasuo (FI0600072, SAC), ei ole merkittävä lintujen suojelualue, koska se ei kuulu FINIBA-alueisiin. Perustelu on virheellinen ja lainvastainen, koska Natura 2000 –alueiden suojeluperusteet eivät perustu FINIBA-luokitukseen vaan luonnonarvoihin ja suojeluperusteisiin, kuten direktiivien liitteissä määritellään (luontodirektiivi ja luonnonsuojelulaki 64–66 §). Selvityksessä ei ole yksityiskohtaisesti tarkasteltu, kuinka esim. herkkiä suojeluperusteena olevat luontotyytit ovat vähäisillekin muutoksille (esim. lähteet ja keidassuot). Lähdeluontotyytin (7160 fennoskandian lähteet ja lähdesuot) pinta-ala on vain 0,01 ha, joten pienikin vaikutus voi olla *merkittävä* suhteessa kokonaisuuteen, pienialaisuus tekee kohteesta erittäin herkän. Suojelukohteen koko ei poissulje arviointivelvoitetta. Liite 3, 4, 5 ja 6.

Laiminlyönti rikkoo luonnonsuojelulain lisäksi EU:n luontodirektiiviä (92/43/ETY, artikla 6.3.). Euroopan unionin luontodirektiivin mukaisesti:

*”Suunnitelmaa tai hanketta, joka saattaa merkittävästi heikentää Natura 2000 –alueen luontoarvoja, ei saa hyväksyä ilman **asianmukaista arviointia**.”*

Euroopan unionin tuomioistuim (esim. asiassa C-127/02, Waddenzee) on todennut, että jos **merkittäviä vaikutuksia ei voida tieteellisesti poissulkea**, hankkeelle on tehtävä Natura-arviointi, pelkkä karttatarkastelu ei riitä. Tarpeenselvitys ei täytä tätä velvoitetta, vaan **väitteet vaikutusten vähäisyydestä perustuvat osin oletuksiin ja epätodelliseen**

tietopohjaan. Tuomioistuimen päätöstä on käyttänyt perusteluina myös korkein hallinto-oikeus päätöksessään KHO:2021:60 (5838/1/19). Liite 5, 6 ja 7.

Alueidenkäyttölaki 39 § ja luonnonsuojelulaki 49 § velvoittavat selvittämään, aiheutuuko kaavasta merkittäviä haittoja suojeluarvoille. Edellä mainittujen EU-luontodirektiivien ja KHO:n (2023:70, 2021:60) linjausten mukaan **arviointi on tehtävä aina, kun merkittäviä vaikutuksia ei voida poissulkea.** Liite 3, 7, 8 ja 9.

Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2023 (Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle) mainitaan:

*”Luonnonsuojelulain ja muiden ympäristön käyttöä säätelevien lakien soveltamisessa on otettava huomioon oikeuskäytännössä vahvistettu **varovaisuusperiaate.**”*

*”Natura-alueen **ulkopuolinen toiminta voi vaikuttaa välittömästi alueen suojeluperusteisiin tai välillisesti esim. heikentämällä jotakin muuta luontotyyppiä ja sitä kautta edelleen alueen suojeluperusteena olevaa luontotyyppiä** (ks. KHO 2020), tietolaatikko 12.5).”*

Liite 10.

2. Riittämättömät luonto- ja ympäristöselvitykset

2.1 Luontodirektiivilajin esiintymisen selvittämättä jättäminen: Kaakkuri

Savolan hankealueella on useita lampia, jotka maastokartan ja ilmakuva-analyysin perusteella täyttävät kaakkurin (*Gavia stellata*) tyypillisen pesimäympäristön piirteet. **Kaakkuri kuuluu EU:n lintudirektiivin (2009/147/EY) liitteen I lajeihin ja sillä on erityinen suojelustatus Suomessa.** Tästä huolimatta hankkeen kaavaselostuksessa tai Natura-arvioinnin tarpeenselvityksessä **ei ole tehty lainkaan kaakkurin esiintymistä tai pesimistä koskevaa selvitystä**, eikä lajia mainita koko aineistossa. Selvityksen puuttuminen on erityisen vakavaa, koska kaavoittajan ja kunnan olisi tullut huolehtia siitä, että kaikkien mahdollisten **lintudirektiivilajien esiintyminen ja pesimäalueet selvitetään maastokäynnein ennen päätöksentekoa.** Tällaisen tiedon puuttuminen rikkoo luonnonsuojelulain 64 §:n ja lintudirektiivin 4 artiklaa sekä heikentää valtuuston päätöksenteon laillisuutta. Liite 3 ja 11.

Direktiivin 4 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on ryhdyttävä erityistoimenpiteisiin näiden lajien elinympäristöjen suojelemiseksi etenkin niiden **pesimäaikana**. Liite 11.

2.2. Luontodirektiivilajin esiintymisen selvittämättä jättäminen: Sudenkorennot ja kirjoverkkoperhonen

Luontoselvitys **sudenkorennoista** tulee tehdä, jos hanke vaikuttaa alueella, jossa sudenkorentoja esiintyy tai jossa ne saattavat elää. Sudenkorentojen tyypillinen elinympäristö on vesien äärellä ja metsien reunoissa. Envineer Oy:n omilla sivuilla kohdassa *Luontoselvitysten tarve ja sisältö* pohjautuen useisiin eri lakeihin mainitaan, että "... tulee tarpeelliseksi selvittää kohteella esiintyvä suojelullisesti arvokas lajisto (mm. viitasammakko, sudenkorennot, linnusto) ja arvioida hankkeen vaikutukset niihin.". Liite12.

Suomessa tavataan kuutta EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja ja nämä ovat tiukan suojelun piirissä: Viherukonkorento (*Aeshna viridis*), sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*), idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*), täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*), lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*) ja kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*). Näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla kielletty. Liite 3. **Sudenkorento kartoitusta ei ole Envineer tai Ekotoni tehnyt.**

Kirjoverkkoperhosen (*Euphydryas maturna*) tyypillisiä elinympäristöjä ovat avoimen ja sulkeutuneemman kasvillisuuden reunavyöhykkeet, kuten valoisat metsänlaidat, hakkuuaukeiden reunat, sähkölinjojen alustat, sekä teiden ja peltojen pientareet. Savolan hankealueelta ja sen ympäristössä on ojitettua suota, metsälaitumia, metsäteitä ja reunavyöhykkeitä, jotka ovat potentiaalisia kirjoverkkoperhosen elinympäristöjä. Luontoselvityksessä Ekotoni Ky (29.12.2023) toteaa sivulla 2/33 (Kypära 2017 ennallistamissuunnitelmassa, Kuikkasuo):

"Kartoituksissa havaittiin myös neljä huomionarvoista selkärangatonta lajia, jotka kaikki olivat perhosia". Liite 6.

Kirjoverkkoperhonen on myös erityisen suojeltava laji Suomessa Valtioneuvoston asetuksella 1066/2023 (liite1). Kansallinen suojelustatus: *Koko maassa rauhoitettu laji*. Liite 13.

Tarpeellisia selvityksiä ei ole Envineer tai Ekotoni tehnyt ja kirjoverkkoperhosta ei mainita missään selvityksessä, vaikka sen potentiaalinen esiintyminen on ilmeinen.

Luontodirektiivi 92/43/ETY: 12 artikla velvoittaa jäsenvaltioitaan suojelemaan liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Luonnonsuojelulaki: 64 § - Erityisesti suojeltava eliölajit: Kieltää erityisesti suojeltavien lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämisen tai heikentämisen. 69 § - Erityisesti suojeltavat eläinlajit: Edellyttää erityisesti suojeltavien eläinlajien esiintymisen selvittämistä ennen hankkeen toteuttamista. Liite 3 ja 14.

2.3. Luontodirektiivin liitteen IV (a) ja II nisäkäslajien puutteelliset selvitykset

Luontodirektiivin liitteen IV lajeja (mm. susi, karhu, ilves, ahma ja saukko (saukko *liitteen II laji*)) ei arvioitu riittävästi. Tulee ottaa huomioon, että **kaikki Suomen suurpedot esiintyvät Savolan hankealueella**. Selvitysten hajanaisuus ja korvaavat toimijat Ekotoni Ky:n lisänä (Envineer Oy) osoittavat valmistelun heikkoutta, sekä se että Suomen Riistakeskukselta ei ole missään vaiheessa *yli kahden vuoden* aikana pyydetty lausuntoa.

2.3.1. Susi Katso tämän lisäksi ystävällisesti kohta 6.

2.3.2. Karhu Karhun esiintyminen hankealueen läheisyydessä, mutta maastopäiviä ei ole suoritettu hankealueella. Karhun esiintyminen todettiin Luonnonvarakeskuksen havaintoaineiston pohjalta. Suomen Riistakeskus nostaa lausunnossaan karhun esiintymisen hankealueella.

2.3.3. Ilves Ilves esiintyminen hankealueen läheisyydessä, mutta ei maastopäivillä alueella toteutettiin vain Luonnonvarakeskuksen havaintoaineistoon perustuen. Suomen Riistakeskus mainitsee lausunnossaan, että hankealueella esiintyy ilves.

2.3.4. Ahma Ahman esiintyminen hankealueen läheisyydessä, mutta ei maastopäivillä alueella toteutettiin vain Luonnonvarakeskuksen havaintoaineistoon perustuen. Suomen Riistakeskus mainitsee lausunnossaan, että hankealueella esiintyy ahma.

2.3.5. Saukko Envineer Oy totesi lisäselvityksessään (Ekotoni ei lainkaan), että saukosta on tehty havaintoja Lajitietokeskuksen (Laji.fi, 2024) mukaan viimeksi yli 30 vuotta sitten. Suomen riistakeskuksen lausunnossa mainitaan alueella tavattavan saukkoa ja tästä viimeisin havainto vuonna 2025 viikolla 15 (huhtikuu).

“Edellä mainitut kuuluvat EU:n luontodirektiivin (92/ 43/ETY) liitteen IV (a) tiukasti suojeltuihin lajeihin ja vaativat alueella tarkempaa selvitystä.” Suomen

Riistakeskuksen lausunto 25.4.2025. Saukko kuuluu IV (a) lisäksi EU:n

luontodirektiivin II liitteen lajiksi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jäsenvaltioiden on suojeltava saukon elinympäristöä, sillä EU:n luontodirektiivin II liitteessä olevat lajit ovat erityisen tärkeiksi katsottavia luonnonsuojelun kannalta. Suurpetoselvitys on ollut riittämätön, kuten muut selvitykset eliöstöön. Liite 5, 6, 12, 15, 41 ja 48.

Luontodirektiivi 92/43/ETY: 12 artikla velvoittaa jäsenvaltioitaan suojelemaan liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Luonnonsuojelulaki 9/2023: 69 § - Erityisesti suojeltavat eläinlajit: Edellyttää erityisesti suojeltavien eläinlajien esiintymisen selvittämistä ennen hankkeen toteuttamista. Liite 5, 6, 14 ja 15.

3. Lähteet

Lähteet ja vesistöt on selvitetty puutteellisesti. Lähteitä sijaitsee voimaloiden 5 ja 2 välillä, sekä hankealueen vieressä olevassa Natura 2000-alueella (FI0600072, SAC). Kohteet ovat vesilain ja metsälain automaattisesti suojeltuja luontokohteita. **Riippumaton kartoitus olisi ollut välttämätön**, koska selvityksen oli tilannut hankevastaava Envineer Oy:ltä ja näin ollen selvitys ei ole objektiivinen.

Vaikka lähde hankealueella on edelleen kasvillisuutensa puolesta selvästi lähteisyyteen viittaava, sen ei katsottu olevan enää luonnontilainen, eikä sitä arvioitu vesilain tai luonnonsuojelulain mukaisena suojeltavana kohteena. Pelkkä purkautumiskohdan puuttuminen tai osittainen ojitus ei poista suojeluarvoa, jos biologiset indikaattorit (esim. sirppisammal ja lähdekasvit) viittaavat lähteeseen.

Lähteiden arviointikriteerit edellyttävät kokonaisarviota, johon kuuluu myös kasvillisuus, hydrologia ja ihmistoiminnan vaikutusaste - näitä ei ole dokumentoitu riittävällä tasolla. Selvitys on puutteellisesti valmisteltu selvittämisvelvollisuuden osalta ja käsitelty pääosin työpöytäkartoituksena ja vain yhdellä maastopäivällä (21.8.2024). Näin ollen lähteitä ei ole kattavasti arvioitu, eikä niitä ole kartoitettu asianmukaisesti selvittäen esim. veden virtausta, pohjaveden pinnan tasoa tai vedenlaatua. Lähteet kuuluvat metsälain 10 § ja vesilain 2:11 § mukaisiin suojelukohteisiin. Liite 5, 16 ja 17.

4. Turvaetäisyyksien laiminlyönti ja sähköverkon turvallisuusohjeiden rikkominen

Tuulivoimaloiden 1 ja 3 etäisyys Savon Voima Verkko Oy:n Alapitkä–Varpaisjärvi 110 kV -sähkölinjaan on noin 294 metriä ja 297 metriä. **Turvallisuusperiaatteiden mukaisesti tuulivoimaloiden ja suurjännitteisten sähkölinjojen välillä on oltava vähintään 1,5 kertaa voimalan kokonaiskorkeus. Savolan hankkeessa tämä tarkoittaa vähintään 375 metrin etäisyyttä (1,5 × 250 m) sähkölinjaan.** Kyseinen etäisyys ei täyty, mikä muodostaa vakavan turvallisuusriskin sekä ihmisille, että sähköinfrastruktuurille.

Tämä on vastoin alueidenkäyttölaki 39 §:n vaatimuksia kaavan turvallisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, sekä vastoin Fingridin ohjeistusta ja

Ympäristöministeriön ohjeita. Fingrid on velvoittanut huomioimaan vastaavasta etäisyysvaatimuksesta Nuojua-Kangas-Seitenoikea 400 + 110 kV:n voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (2024, s. 100). Liite 18.

Ympäristöministeriön ohjeessa (Tuulivoimarakentamisen suunnittelu 2016, s. 99):

”Valtakunnallisen kantaverkon käyttövarmuuden varmistamiseksi tuulivoimalat tulee sijoittaa siten, että niiden etäisyys on kantaverkkoon kuuluvien voimajohtojen johtoalueen ulkoreunasta vähintään 1,5 x tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus.” Liite 19.

Näin ollen kyse ei ole pelkästä suosituksesta vaan vakiintuneesta ja perustellusta velvoittavasta ohjeesta, jota olisi tullut noudattaa myös Savolan hankkeessa. Kyse ei ole yksittäisestä poikkeamasta, vaan osoituksesta siitä, ettei kaavaehdotuksessa ole otettu huomioon teknisiä turvallisuusvaatimuksia, eikä niiden vaikutusta kaavan hyväksyttävyyteen.

Kaavaselostuksessa ei ole myöskään esitetty perusteluja siitä, miksi voimalat 1 ja 3 on sijoitettu **alle vaaditun turvaetäisyyden päähän voimajohdosta (Savolan hankkeessa vähintään 375 m)**. Liian lähelle sijoittaminen voimajohtoa rikkoo turvallisuusohjeistusta ja muodostaa merkittävän turvallisuusriskin, jota ei ole arvioitu tai perusteltu, eikä ole esitetty erityisiä toimenpiteitä turvallisuuden varmistamiseksi. Tämä osoittaa puutteellista teknistä suunnittelua ja on kaavan hyväksymisen este. Turvaetäisyydet ovat kansallisesti hyväksytyjä ohjeita, joiden noudattamatta jättäminen voi johtaa turvallisuusriskeihin ja rakentamislupavaiheessa lisäesteisiin. Tuulivoimalat täytyy sijoittaa vähintään ohjeen

määrittämälle etäisyydelle kantaverkkoon kuuluvien voimajohtojen johtoalueen ulkoreunasta.

Turvavaatimusten sivuuttaminen osoittaa, että yleiskaava ei täytä alueidenkäyttölaki 39 §:n mukaista terveellisen ja turvallisen elinympäristön edellytystä. Lisäksi se osoittaa, että päätöksenteossa ei ole noudatettu hallintolain 6 §:n mukaista huolellisuusvelvoitetta. Liite 3 ja 20.

5. Aurinkovoima- ja energiavarastohankkeen kytkeminen kaavapäätökseen ilman uutta YVA-tarveharkintaa

Savolan tuulivoimaosayleiskaavan valmistelun yhteydessä on tuotu esiin toinen, erillinen hanke, joka koskee aurinkovoimalan ja energiavaraston rakentamista kaava-alueelle. Hankealue on pinta-alaltaan kokonaisuudessaan noin 74 ha. Teholtaan aurinkovoimala tulee olemaan noin 60 MWp ja alueelle suunniteltu akkuvarasto 50MW/100MWh. Tarkkoja tietoja ei ole koska työn alla on vasta ensimmäinen layout-luonnos.

Lapinlahden kunnan teknisen lautakunnan 19.3.2025 pöytäkirjassa mainittu UBRE Solar Ky on UB Uusiutuva Energian hankeyhtiö, jolle on sittemmin haettu nimenmuutosta muotoon Lantonsuon Aurinkovarasto Ky. Tämä kokonaisuus liitettiin mukaan *kannustimena **hyväksyä Savolan tuulivoimakaava***, mutta sitä ei ole esitelty valtuutetuille tai osallisille virallisena osana kaavaprosessia. Hankkeen yksityiskohtia ei ole arvioitu, eikä siitä ole tehty omaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja ympäristövaikutuksia ei ole selvitetty. Liite 21.

Kun aurinkovoiman- ja energiavarastoinnin hanke huomattavasti myöhemmin lisättiin osaksi perusteluja Savolan tuulivoimakaavan hyväksymiseksi, olisi kaavan valmistelu tullut keskeyttää ja pyytää Pohjois-Savon ELY-keskukselta uusi arvio "YVA-lain" (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä) 13 §:n perusteella. Kyseessä on olennainen sisällöllinen muutos hankkeen kokonaisvaikutuksissa. Mikäli uusi sähköasema tai kytkentäyhteys tarvitaan, tulee yhteysreitiltä tehdä luontoselvitykset ja arvioida vaikutukset metsäluontoon, vesistöihin ja maisemaan. **Kaavan liittäminen erilliseen aurinkovoiman- ja energiavarastointihankkeeseen ilman vaikutustarkasteluja nostaa esiin mahdolliset jääviys- ja intressikytkentäkysymykset, joita ei ole arvioitu lain edellyttämällä tavalla. Tämä muodostaa puutteen myös maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n selvitysvelvollisuuden kannalta.** Kaavaratkaisu perustuu ympäristövaikutuksiltaan arvioimattomaan kokonaisuuteen, mikä on vastoin hallintolain 6 ja 31 §:ää sekä "YVA-lain" 3 ja 4 §:n tavoitteita. Liitteet 20 ja 22. Näin laajasti muuttuneen hankkeen jatkaminen ilman

uutta YVA-arviointia heikentää päätöksenteon perusteltavuutta ja vaikuttaa valtuuston oikeuteen kokonaisvaikutuksia lain edellyttämällä tavalla.

Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaan viranomaisen on noudatettava hyvän hallinnon periaatteita, ja 44 § edellyttää, että hallintopäätösten on oltava perusteltuja ja pohjaututtava asianmukaisiin selvityksiin. **Pohjois-Savon ELY-keskus on 30.6.2023 antanut päätöksen, jonka mukaan Savolan tuulivoimahankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.** Liite 23. ***Tässä vaiheessa aurinkovoima- ja energiavarastoinnin hanketta ei kuitenkaan ollut vielä kytketty mukaan kokonaisuuteen.*** Koska hankkeen luonne on tämän jälkeen muuttunut merkittävästi – uusi energiantuotannon muoto ja merkittävä energiavarasto – olisi kaavan laatijan tullut pyytää uusi YVA-tarveharkinta. Tämä olisi ollut välttämätöntä, jotta viranomaiset voivat arvioida kokonaisvaikutuksia asianmukaisesti.

Lisäksi hallintolain 24 § edellyttää, että viranomaisen on valmisteltava yhdessä sellaiset päätökset, jotka voivat vaikuttaa toisiinsa. *Kaavaprosessissa tätä ei ole tehty, vaan aurinkovoima- ja energiavarastointihanke on tuotu mukaan sivuosana ja ilman erillistä käsittelyä tai lausuntomenettelyä.* Liite 20.

6. Suomen riistakeskuksen lausunnon laiminlyönti, sisällön merkitys ja valtuutettujen tiedonsaantioikeuden rajoittaminen

Suomen riistakeskus on julkisoikeudellinen viranomainen, joka toimii maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla. Riistakeskuksella on laaja alueellinen ja valtakunnallinen asiantuntemus suurpedoista, riistalajeista ja niiden elinympäristöistä.

Savolan hankkeen osalta riistakeskus ei saanut mahdollisuutta osallistua luonnos- tai ehdotusvaiheen kuulemiseen, vaikka se on alueidenkäyttölain 62 §:n tarkoittama viranomainen, jonka toimialaan kaava vaikuttaa. Liite 8.

Riistakeskus antoi yksityishenkilön pyynnöstä lausunnon 25.4.2025, jossa tuotiin esiin muun muassa uuden susireviirin sijoittuminen kaava-alueelle ja vaikutukset useisiin suojeltuihin ja häiriöherkkiin riistalajeihin, kuten esim. metsoon ja saukkoon. Liite 7. Lausunto toimitettiin kirjaamon toimesta valtuutetuille sunnuntaina 27.4.2025 ennen maanantaista 28.4.2025 kello 18.00 alkavaa valtuuston kokousta, mutta sitä ei esitelty kokouksessa.

Kunnanjohtaja nosti kokouksessa esiin puoliväliriihen linjauksia tuulivoiman etäisyyksistä rakennuksiin korostaen kuitenkin, ettei se estä päätöksen tekoa, mutta jätti Suomen riistakeskuksen lausunnon kokonaan käsittelemättä. Liite 28.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja ei myöskään käyttänyt puheenvuoroa, vaikka kyseessä oli heidän esityksensä valtuustolle. Viranomaisten tulee **varmistaa päätöksenteon lainmukaisuus ja tiedon tasapuolinen jakautuminen.** Kunnan ylimmän viranhaltijan olisi pitänyt esitellä lausunto valtuustolle – erityisesti, koska lausunto tuo esteen kaavan hyväksymiselle. Tämä viittaa esittelyn tarkoitushakuisuuteen ja on hallintolain 6 § ja 44 §:n vastaista. Liite 20 ja 24.

Valtuustolla ei ollut tosiasiallista mahdollisuutta perehtyä riistakeskuksen lausunnon sisältöön ja lausunto ei ole käsitelty millään tavalla kunnanvaltuuston kokouksessa ja näin ollen päätös on tapahtunut virheellisessä järjestyksessä. Lausunto olisi tullut käsitellä ennen päätöksen tekoa. Tämä aikataulu osoittaa, että päätös tehtiin ilman riittävää valmistelua ja tiedonsaantia, sekä valikoivaa esittelyä mikä rikkoo hallintolain 6 §:n, 23 §:n ja 24 §:n säännöksiä. Liite 20. Samalla perustuslain 12 §:n mukainen julkisuusperiaatetta on loukattu, koska valtuuston tiedonsaantioikeus ei toteutunut ennen päätöksentekoa. Liite 25.

Lausunnon sisällöllinen merkitys on myös keskeinen: Siinä esitetään vahva epäily siitä, että kaavan toteuttaminen aiheuttaa luonnonsuojelulain 78 § ja 79 §:n vastaisia

vaikutuksia luontodirektiivin liitteen IV (a) ja liitteen II lajeihin. Liite 3. Asian laiminlyönti heikentää myös perustuslain 2 §:n ja kuntalain 39 §:n mukaista hyvän hallinnon ja laillisuusvalvonnan toteutumista. Liite 25 ja 26.

Lausunto ei ollut salassa pidettävä, eikä sen käsittelyä olisi saanut estää. Julkisuuslain 5 §:n mukaan viranomaisen asiakirja tulee julkiseksi, kun se on toimitettu viranomaiselle, ja 7 §:n mukaan se on julkinen asiankäsittelyä varten. Näiden oikeuksien rajoittaminen on lainvastaista. Liite 27.

Kaavaa laadittaessa **ei ole riittävästi selvitetty** suden lisääntymispaikkojen sijaintia eikä arvioitu rakentamisen vaikutuksia niihin. Myöskään elinympäristön pirstoutumisen vaikutuksia lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin ei ole analysoitu. Korostamme että, **Suomen riistakeskukselta ei pyydetty missään vaiheessa prosessia asiantuntija näkemystä hankkeesta.** Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuja:

KHO 2023:70 päätös tukee sitä, että **riittämättömät tai puuttuvat selvitykset liitteen IV (a) lajeista, erityisesti susireviiristä ja suurpedoista ovat este yleiskaavan hyväksymiselle.**

KHO 2019:160: Tuulivoimakaava kumottiin, koska **suden lisääntymispaikkojen vaikutuksia ei arvioitu riittävästi.**

Tämän päätöksen Suomen riistakeskus nosti esille lausunnossaan 25.4.2025.

Tämän perusteella valtuuston päätös ei ole syntynyt laillisessa järjestyksessä, ilman riittäviä selvityksiä ja se on kumottava. Tämä osoittaa, että kunta ei ole täyttänyt selvittämisvelvollisuuttaan hallintolain 31 § mukaan. Liite 20. **Painottaen Suomen riistakeskuksen lausuntoa, lausunnossa todetaan, että hankealueella on susireviiri ja mahdollinen lisääntymisalue.** Lisäksi Luonnonvarakeskus (Luke) vahvistaa kesäkuussa 2025 Savolan alueen susireviirin.

Kaavan laatijan olisi tullut ennen hyväksymistä varmistaa, että kaavan toteuttamisen vaikutuksia voidaan arvioida luotettavasti, erityisesti sen osalta, onko tuulivoimaloiden sijoittaminen mahdollista ilman, että se aiheuttaa luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentissa tarkoitettuja kielteisiä vaikutuksia. Koska tätä ei ole tehty, osayleiskaava ei perustu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Liite 3. Tämä osoittaa, ettei vaikutusten

arviointivelvollisuutta maankäyttö- ja rakennuslain 9 § mukaan ole toteutettu varovaisuusperiaatetta noudattaen. Liite 8. Näin ollen päätös perustuu puutteelliseen valmisteluun ja lainvastaisesti sivuutettuun menettelytarpeeseen.

6.1. Varpaisjärven Riistanhoitoyhdistys ry on 12.1.2025 antamassaan lausunnossa tuonut esiin, että alueella esiintyy useita suurpetoja, kuten susia, karhu, ahma ja ilves. Yhdistys on todennut, että vaikutuksia suurpedoille ei ole arvioitu riittävästi kaavan selvityksissä. Jo ennen vuoden 2025 lausuntoja mm. Varpaisjärven Riistanhoitoyhdistys ry ja Varpaisjärven hirviseurue ovat tuoneet esille Savolan hankealueella esiintyvän kaikki Suomen suurpedot ja näistä on tehty havaintoja. Liite 2 ja 6. Tästä huolimatta yhdistyksen tai hirviseurueen asiantuntija näkemyksiä ei ole huomioitu päätöksenteossa, vaikka riistanhoitoyhdistyksillä ja hirviseurueilla on pitkäaikainen kokemus alueen eläimistöstä ja metsästyksen liittyvistä käytännöistä.

7. Kuntalaisten epätasa-arvoinen kohtelu ja kaavojen eriaikainen käsittely

Valtioneuvosto linjasi puoliväliriihessään 23.4.2025, että mikäli tuulivoimarakentamista ohjaava yleiskaava ei perustu maakuntakaavan osoittamaan tuulivoima-alueeseen, tulee tuulivoimalat sijoittaa vähintään kahdeksan kertaa voimalan kokonaiskorkeuden etäisyydelle olemassa olevista asuinrakennuksista ja asuinalueista. Tämä vastaa Savolan 250 metrin korkeudella noin kahden kilometrin etäisyyttä.

Savolan kaavassa etäisyys on vain 1,5 km lähimpiin vakituisesti asuttuihin taloihin, vaikka Lapinlahden kunnassa on samaan aikaan vireillä kaksi muuta tuulivoimaosayleiskaavaa, joissa tullaan mahdollisesti soveltamaan 2 km etäisyysperiaatetta. Jos nämä muut kaavat hyväksytään myöhemmin suuremmalla etäisyydellä, asetetaan kuntalaiset ja maanomistajat Savolan alueella eriarvoiseen asemaan ilman objektiivista perustetta.

Kaikki kolme kaavahanketta olisi tullut käsitellä rinnakkain ja yhdenmukaisin periaattein, jotta kuntalaisia ja maanomistajia kohdeltaisiin yhdenvertaisesti, jottei **yhdellekään kuntalaiselle ei aiheudu kohtuutonta haittaa**. Tämä poikkeama rikkoo perustuslain 6 §:ssä säädettyä yhdenvertaisuusperiaatetta ja hallintolain 6 §:n mukaista oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun vaatimusta. Lisäksi kaava ei täytä alueidenkäyttölain 39 §:n mukaista vaatimusta terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä.

7. Kunnanhallituksen jäsenen Ossi Martikaisen esteellisyys

Kunnanhallituksen-jäsen Ossi Martikainen on jäävännyt itsensä 14.4.2025 kokouksessa, jossa Kunnanhallitus päätti ehdottaa, että valtuusto hyväksyy Savolan tuulivoimaosayleiskaavan 21.2.2025 päivätyn kaavaehdotuksen ja selostuksen liitteineen sekä 20.11.2024 päivätyn osallisuus- ja arviointisuunnitelman. Martikainen on poistunut esteellisenä Hallintolain 28 § 5 momentin nojalla (yhteisöjäävi). Martikainen on ilmoittanut sidonnaisuuksissa, että hän on Savon Voima Oyj:n hallituksen jäsen. Liite 29. Lisäksi Martikainen on Savon Energiaholding Oy:n puheenjohtaja. Liite 30. Savon Voima Oyj omistaa kokonaan Energiaholding Oy, jonka omistajia ovat 20 verkkoalueen kuntaa.

Kunnanhallituksen-jäsen Martikainen on ollut läsnä ja päättämässä, kun Savolan tuulivoima-alueen kaava-aloite oli Lapinlahden kunnanhallituksen käsiteltävän 19.12.2022, 226 §. Liite 31 ja 32. Martikainen on ollut jo tuolloin Savon Voima Oyj:n hallituksen jäsen ja Savon Energiaholding Oy:n puheenjohtaja. Joten hän on ollut esteellinen Hallintolain 28 § 5 momentin mukaan, sillä tuulivoiman tasapuolinen käsittely olisi edellyttänyt, ettei Martikainen olisi osallistunut asian käsittelyyn. **Tässä tilanteessa kunnan / kuntalaisten luottamus puolueettomuuteen on vaarantunut.** Lisäksi on syytä huomioda Savolan alueelta maata tuulivoimala-alueeksi vuokranneet Kuopion Energia Oy:n läheinen suhde sekä Savon Voima Oyj:n ja Savon Energiaholdingin Oy:n välillä.

Esteellisen henkilön käsitellessä asiaa, on Lapinlahden kunnanvaltuuston päätös 28.4.2025 18 § syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja sen vuoksi päätös on lainvastainen.

8. Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Minna Rissanen esteellisyys

Minna Rissanen on nimitetty Savon Energiaholding Oy:n hallintoneuvostoon Kunnanhallitus 27.3.2024 59 §. Liite 33 ja 34. Hallintoneuvosto on yhtiön ylin hallintoelin, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa ja päättää tärkeimmistä asioista. Rissanen on osallistunut Kunnanhallituksen kokoukseen 14.4.2025 kunnanvaltuuston puheenjohtajan roolissa. Hänellä ei ole äänestysoikeutta, mutta puheoikeus on ja näin ollen hän on voinut vaikuttaa asian käsittelyyn.

Esteellisen henkilön käsitellessä asiaa, on Lapinlahden kunnanvaltuuston päätös 28.4.2025 18 § syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja sen vuoksi päätös on lainvastainen.

9. Savolan osayleiskaava selostus / Tekninen lautakunta 19.3.2025 22 §

Kuntalainen on kyseenalaistanut Tuulikolmion lepakkoselvitykset ja lähettänyt tästä viestiä mm. tekniselle johtajalle ennen teknisen lautakunnan kokousta 19.3.2025. Tekninen johtaja oli ottanut yhteyttä Tuulikolmioon ja jälkikäteen oli lisätty noin yksi A4 verran uutta tekstiä Savolan yleiskaavaselostukseen, joka on päivätty 21.2.2025. Teknisen lautakunnan kokouksen esityslistan mukana oli alkuperäinen yleiskaavaselostus (sivu 177) ja kokouksen pöytäkirjan liitteenä on muutettu selostus, jossa on noin yksi A4 tekstiä, joka liittyy lepakkoselvityksiin (sivu 178). Sivulla 111/170 löytyy maininta lepakosta 5.7.2 Yksityistahojen muistutukset alta jälkikäteen lisätyssä yleiskaavaselostuksessa, jota alkuperäisessä ei ollut. Liite 2 ja 35.

Teknisellä lautakunnalla ei ollut tosiasiallista mahdollisuutta ilmaista mielipidettään lepakoihin liittyvän selvityksen epäkohtiin. **Tekninen johtaja ei toiminut hyvää hallintotapaa noudattaen, jota edellyttää Hallintolaki § 2. Lain tarkoitus on suojata kansalaisia mielivallalta.** Esittelijä, tässä kohtaa teknisen johtajan tulee valmistella päätettävä asia päättäjille objektiivisesti. Tekninen johtaja on pyrkinyt saamaan asian eteenpäin, ilman, että teknisen lautakunnan jäsenet olisivat voineet tehdä esim. pöydälle jättöehdotuksen.

Perustuslain 118 §:n 2 momentin mukaan esittelijä on vastuussa sekä omasta toiminnastaan esittelijänä että siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty. Koska päätös on syntynyt siten, että tekninen johtaja ei ole toiminut **Hallintolain mukaisesti ja teknisellä lautakunnalla ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta kyseenalaistaa lepakkoselvitystä, on kunnanvaltuuston 28.4.2025 § 18 päätöksen teon valmistelu ollut virheellinen ja päätös on sen vuoksi lainvastainen.**

Yhteenveto

Lapinlahden kunnanvaltuuston 28.4.2025 § 18 tekemä päätös Savolan tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisestä on syntynyt useiden vakavien menettely- ja sisältövirheiden vuoksi lainvastaisesti. Päätös tulee kumota.

1. Suomen riistakeskuksen asiantuntijalausunto on sivuutettu vastoin selvitysvelvollisuutta

Suomen riistakeskus on laillisesti toimivaltainen viranomainen, jonka asiantuntemus koskee erityisesti suurpetoja ja suojeltavia riistalajeja (alueidenkäyttölaki 62 §). Lausunnossa 25.4.2025 riistakeskus toi esiin hankealueella sijaitsevan susireviirin ja muiden suurpetojen esiintymisen sekä niiden lisääntymisalueiden puutteellisen arvioinnin. Lausunnon käsittelemättä jättäminen rikkoo hallintolain 31 §:n mukaista selvitysvelvollisuutta.

2. Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä: Esteellisyydet ja tiedonsaantioikeuden rajoittaminen

Kaavan käsittelyyn ja hyväksymiseen ovat osallistuneet esteelliset viranhaltijat ja luottamushenkilöt, erityisesti kunnanhallituksen jäsen Ossi Martikainen ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja Minna Rissanen. Heidän tehtävänsä Savon Voima Oyj:n ja sen omistajayhteisön hallintoelimissä muodostavat hallintolain 28 §:n mukaisen yhteisöjäävin. Lisäksi päätös on tehty tilanteessa, jossa valtuutetut eivät saaneet perehtyä Suomen riistakeskuksen lausuntoon, joka toimitettiin heille vain päivää ennen kokousta eikä sitä esitelty tai käsitelty kokouksessa. Tämä rikkoo hallintolain 6, 23 ja 24 §:iä sekä perustuslain 12 §:n mukaista julkisuusperiaatetta.

3. Voimaloiden sijoittelu rikkoo turvallisuusvaatimuksia ja alueidenkäyttölakia

Tuulivoimalat 1 ja 3 sijaitsevat vain noin 294–297 metrin etäisyydellä 110 kV:n sähkölinjasta, vaikka kansallisten ohjeiden ja Fingridin linjausten mukainen turvaetäisyys olisi vähintään 375 metriä. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty perusteluita turvallisuusohjeiden sivuuttamiselle. Kyseinen sijoittelu on vastoin alueidenkäyttölain 39 §:n vaatimuksia sekä hallintolain 6 §:n huolellisuusperiaatetta.

4. Natura-arviointia ei ole tehty, vaikka vaikutuksia ei voida poissulkea

Tuulivoimahanke sijoittuu vain 430 metrin päähän Natura 2000 -alueesta. Selvityksissä tunnustetaan merkittävät tietopuutteet, mutta tästä huolimatta ei ole laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista Natura-arviointia. Tämä rikkoo myös EU:n luontodirektiivin 6 artiklaa.

5. YVA-menettelyn laiminlyönti muuttuneessa hankeasetelmassa

Kaavaan on liitetty myöhemmin merkittävä aurinkovoima- ja energiavarastohanke, mutta kokonaisuudelle ei ole tehty uutta ympäristövaikutusten arviointia. Hankkeen jatkaminen ilman tätä menettelyä rikkoo YVA-lain 13 §:ää ja hallintolain 6 ja 44 §:iä.

6. Kuntalaisten yhdenvertaisuuden loukkaaminen etäisyyssääntöjen eriarvoisella soveltamisella

Savolan tuulivoimalat on kaavoitettu vain 1,5 km etäisyydelle vakituisesta asutuksesta, kun muualla kunnassa käytetään 2 km sääntöä. Tämä rikkoo perustuslain 6 §:ää ja hallintolain 6 §:n tasapuolisen kohtelun vaatimusta.

Savolan tuulivoimaosayleiskaava on laadittu ja hyväksytty vastoin useita keskeisiä oikeudellisia velvoitteita, mukaan lukien luonnonsuojelulaki, hallintolaki, YVA-laki, alueidenkäyttölaki ja perustuslaki sekä EU:n luontodirektiivi. Pyydämme hallinto-oikeutta kumoamaan Lapinlahden kunnanvaltuuston 28.4.2025 tekemän päätöksen § 18 Savolan tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisestä.

Lapinlahdella 04.06.2025

Riikka-Leena Mantsinen

Asiamies

Liiteluettelo

Liite 1. Valitusosoitus ja valituksenalainen päätös.

Liite 2. Savolan Yleiskaava selostus 21.2.2025 <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuiston,%20yleiskaavaselostus%2021.2.2025.pdf>

Liite 3. Luonnonsuojelulaki 9/2023

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2023/9>

Liite 4. Natura-arvioinnin tarpeenselvitys <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20Natura-arvioinnin%20tarpeenselvitys.pdf>

Liite 5. Savolan tuulivoimapuisto, täydennettävät luontoselvitykset 2024 Envineer Oy

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20t%C3%A4ydennett%C3%A4v%C3%A4t%20luontoselvitykset%202024.pdf>

Liite 6. Savola luontoselvitys julkinen 29.12.2023 Ekotoni Oy

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20luontoselvitys.pdf>

Liite 7. KHO:2021:60

<https://www.kho.fi/fi/index/paatokset/ennakkopaatokset/1620285558369.html>

Liite 8. Alueidenkäyttölaki 132/1999 <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1999/132>

Liite 9. KHO:2023:70

<https://kho.fi/fi/index/paatokset/ennakkopaatokset/1688097570090.html>

Liite 10. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle SYKE

https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/SYKEra_47_2021_Luontoselvitykset%20ja%20luontovaikutusten%20arviointi.pdf

Liite 11. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147&from=FI>

Liite 12. Milloin tarvitaan luontoselvitys Envineer

<https://envineer.fi/blogi/milloin-tarvitaan-luontoselvitys/>

Liite 13. Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta 1066/2023

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2023/1066>

Liite 14. Neuvoston direktiivi 92/43/ETY <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:31992L0043>

Liite 15. Suomen riistakeskuksen lausunto

Liite 16. Metsälaki 1093/1996 <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1996/1093>

Liite 17. Vesilaki 587/2011 <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/2011/587>

Liite 18. Fingrid voimajohtohanke YVA-selostus

https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/kantaverkko/verkon-rakentaminen/nuojuankangas_seitenoikea/nuojuankangas-seitenoikea_voimajohtohanke_yva-selostus-id-456710.pdf

Liite 19. Tuulivoimarakentamisen suunnittelu Ympäristöministeriö

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79057/OH_5_2016.pdf?sequence

=1&isAllowed=y

Liite 20. Hallintolaki 434/2003 <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2003/434>

Liite 21. Tekninen lautakunta Pöytäkirja 19.03.2025/Pykälä 21

<https://dynasty.lapinlahti.fi/Internet/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025529-3>

Liite 22. Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä "YVA-laki" 252/2017

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2017/252>

Liite 23. Savolan tuulivoimapuisto YVA-päätös [https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20yva-](https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20yva-p%3%A4%3%A4t%C3%B6s%20hyv%C3%A4ksymismerkinn%C3%B6ill%C3%A4.pdf)

[p%3%A4%3%A4t%C3%B6s%20hyv%C3%A4ksymismerkinn%C3%B6ill%C3%A4.pdf](https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20yva-p%3%A4%3%A4t%C3%B6s%20hyv%C3%A4ksymismerkinn%C3%B6ill%C3%A4.pdf) Liite

24. Lapinlahden kunnanvaltuuston kokous video 28.4.2025

<https://www.youtube.com/watch?v=ndkTL2eDnCc>

Liite 25. Suomen perustuslaki 731/1999 <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1999/731>

Liite 26. Kuntalaki 410/2015 <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2015/410>

Liite 27. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1999/621>

Liite 28. Energia-alan kasvutoimikirjaukset hallituksen puoliväliriihessä 2025

[https://vm.fi/documents/194055633/200124281/Energia-](https://vm.fi/documents/194055633/200124281/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf/dba39bc0-3896-d1eb-bcda-ea6e269812f3/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf?t=1745431901109)
[alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf/dba39bc](https://vm.fi/documents/194055633/200124281/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf/dba39bc0-3896-d1eb-bcda-ea6e269812f3/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf?t=1745431901109)
[0-3896-d1eb-bcda-ea6e269812f3/Energia-](https://vm.fi/documents/194055633/200124281/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf/dba39bc0-3896-d1eb-bcda-ea6e269812f3/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf?t=1745431901109)
[alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf?t=17454](https://vm.fi/documents/194055633/200124281/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf/dba39bc0-3896-d1eb-bcda-ea6e269812f3/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf?t=1745431901109)
[31901109](https://vm.fi/documents/194055633/200124281/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf/dba39bc0-3896-d1eb-bcda-ea6e269812f3/Energia-alan+kasvutoimikirjaukset+hallituksen+puoliv%C3%A4liriihess%C3%A4+2025.pdf?t=1745431901109)

Liite 29. Viranhaltijan sidonnaisuusilmoitus Martikainen Ossi

Liite 30. Savon Energiaholding Oy Martikainen Ossi

Liite 31. Kunnanhallituksen pöytäkirja 19.12.2022 226 §

Liite 32. Kunnanhallituksen pöytäkirja 19.12.2022 226 § osallistuja luettelo

Liite 33. Savon Energiaholding Oy Rissanen Minna <https://haku.vainu.com/company/savon-energiaholding-oy-taloustiedot-ja-liikevaihto/FI15231821/yritystiedot>

Liite 34. Kunnanhallituksen pöytäkirja 27.3.2024 59 § Minna Rissanen

<https://dynasty.lapinlahti.fi/Internet/kokous/2024451.PDF>

Liite 35. Savolan yleiskaavaselostus alkuperäinen

Liite 36. Savolan tuulivoimapuiston kaavakartta <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuiston%20kaavakartta.pdf>

Liite 37. Savolan tuulivoimapuiston OAS <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuiston%20OAS.pdf>

Liite 38. Savolan tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi 2022

[https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-](https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuiston%20arkeologinen%20inventointi%202022.p)
[tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuiston%20arkeologinen%20inventointi%202022.p](https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuiston%20arkeologinen%20inventointi%202022.p)

df

Liite 39. Savolan tuulivoimapuiston, lentoestevalot <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20lentoestevalot.pdf>

Liite 40. Savolan tuulivoimapuiston liikenteen saavutettavuusselvitys

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20liikenteen%20saavutettavuusselvitys.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20liikenteen%20saavutettavuusselvitys.pdf>

Liite 41. Savolan tuulivoimapuiston luontovaikutusarviointi

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20%20luontovaikutusarviointi.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20%20luontovaikutusarviointi.pdf>

Liite 42. Savolan tuulivoimapuiston maisemaselvitys <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20maisemaselvitys.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20maisemaselvitys.pdf>

Liite 43. Savolan tuulivoimapuiston meluselvitys <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20meluselvitys.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20meluselvitys.pdf>

Liite 44. Savolan tuulivoimapuiston näkemäalueanalyysi

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20n%C3%A4kem%C3%A4alueanalyysi.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto%20n%C3%A4kem%C3%A4alueanalyysi.pdf>

Liite 45. Savola näkymäalueet kartta ZVI 5 km <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savola%20na%C3%A4kyma%C3%A4alueet%20kartta%20ZVI%205km.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savola%20na%C3%A4kyma%C3%A4alueet%20kartta%20ZVI%205km.pdf>

Liite 46. Savola näkymäalueet kartta ZVI 30 km <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savola%20na%C3%A4kyma%C3%A4alueet%20kartta%20ZVI%2030km.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savola%20na%C3%A4kyma%C3%A4alueet%20kartta%20ZVI%2030km.pdf>

Liite 47. Savolan tuulivoimapuisto, sosiaalisten vaikutusten erillisselvitys

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20sosiaalisten%20vaikutusten%20erillisselvitys.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20sosiaalisten%20vaikutusten%20erillisselvitys.pdf>

Liite 48. Savolan tuulivoimapuisto, suurpetoselvitys 2024

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20suurpetoselvitys.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20suurpetoselvitys.pdf>

Liite 49. Savolan tuulivoimapuisto, havainnekuvat ja näkyvyysanalyysit

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20havainnekuvat%20ja%20n%C3%A4kyvyysanalyysit.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20havainnekuvat%20ja%20n%C3%A4kyvyysanalyysit.pdf>

Liite 50. Savolan tuulivoimapuisto, välkeselvitys <https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20valkeselvitys.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/Savolan%20tuulivoimapuisto,%20valkeselvitys.pdf>

Liite 51. Kasvilajien rauhoitussäännöksistä poikkeaminen

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/P%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s,%20kasvilajien%20rauhoituss%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6ksist%C3%A4%20poikkeaminen.pdf>

<https://www.lapinlahti.fi/media/savolan-tuulivoimapuisto/P%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s,%20kasvilajien%20rauhoituss%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6ksist%C3%A4%20poikkeaminen.pdf>

